

Õiguskantsler

Hr Madis Timpson
Riigikogu sotsiaalkomisjon
sotsiaalkomisjon@riigikogu.ee

Teie 10.10.2024 nr 1-1/15-496/2

Meie 22.10.2024 nr 18-1/241642/2406149

Sotsiaalhoolekande seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse (iseseisev õendusabi ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisel) eelnõu

Austatud sotsiaalkomisjoni esimees

Tänap võimaluse eest esitada ettepanekuid sotsiaalhoolekande seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse [eelnõu](#) (iseseisev õendusabi ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisel) kohta (edaspidi eelnõu). Ööpäevaringse erihooldusteenuse saajatele õendusabi osutamist puudutavaid muudatusi olen käsitlenud ka ühes varasemas sotsiaalkomisjonile saadetud kirjas¹.

Sotsiaalhoolekande seaduse [§ 102](#) sätestab, kui suures mahus tuleb õendusabi osutada ööpäevaringset erihooldusteenust saavatele inimestele. Eelnõu kohaselt jäetakse minimaalse mahu nõue seadusest välja ning õendusabi mahtu hakatakse reguleerima hooldusasutuse ja Tervisekassa vahelise lepinguga. Õendusabi plaanitakse hakata osutama sellises mahus, nagu Tervisekassa on õendusabi eest maksmise kohustuse üle võtnud.

Eelnõu seletuskirjas on öeldud, et ööpäevaringse erihooldusteenuse saajatele soovitakse teha õendusabi korraldamine paindlikumaks, et selle osutamine sõltuks rohkem sihtrühma vajadustest ja eripärast. Tõepoolest, praegune korraldus ei pruugi olla parim viis õendusabi planeerimiseks. Kui aga õendusabi minimaalse mahu nõue seadusest välja jäetakse, võib tekkida olukord, kus tervise teenus ei pruugi olla inimestele vajalikul määral kättesaadav.

Seletuskirja kohaselt on õendusabi lepingu alusel korraldamise eesmärk õendusabi sisu täpsustamine, teenuse ühtlane kvaliteet, nõuetekohasus ning paindlikkus (lk 3). Õiguskantsleri kontrollkäikude põhjal tehtud järeldused annavad põhjust muretseda, et kui hoolekandeesutustes hakatakse õendusabi korraldama lepingutega, siis erinevused teenuseosutajate pakutavas õendusabi mahus suurenevad. Kui Tervisekassa sõlmib iga erihooldekandeteenuse osutajaga õendusabi lepingu, jääb alati võimalus, et ühetaolistes tingimustes ei jõuta kokkuleppele.

---

¹ [Õiguskantsleri 20.03.2020 kiri](#) (nr 18-1/200370/2001492) Riigikogu sotsiaalkomisjonile.

Eelnõu seletuskirjas pole antud ka ammendavat ülevaadet, kuidas mõjutab selline muudatus erihooldusteenuse saajate olukorda. Mõjude analüüsis (lk 7) on küll ebasoovitav mõju hinnatud väikeseks, kuid konkreetne mõju on jäetud täpsustamata.

Eesti Vabariigi põhiseaduse [§ 28](#) kohaselt on igal inimesel õigus tervise kaitsele. See tähendab, et riigil on kohustus tagada juurdepääs terviseteenustele². Õiguskantsleri kontrollkäikude põhjal võib öelda, et erihooldusteenuse osutaja ei ole alati taganud hoolealustele õendusabi piisavas mahus, oleme sellele ka tähelepanu juhtinud³.

Leian, et ööpäevaringset erihooldusteenust saavatele inimestele peab õendusabi olema piisavalt kättesaadav. Vastasel juhul võib inimese tervises seisundi kiire halvenemine jääda märkamata, eriti olukorras, kus inimene ei ole võimeline end väljendama. Kui seadus võimaldab õendusabi korraldada Tervisekassa ja teenuseosutaja omavahelise kokkuleppe alusel, võib rohkem juhtuda, et terviseteeenus ei ole haavatavas olukorras inimestele vajalikul määral kättesaadav.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Helen Ojamaa-Muru 6938414
Helen.Ojamaa-Muru@oiguskantsler.ee

---

² Muller, K., Henberg, A., Sarapuu A. [Põhiseaduse § 28 kommentaarid, komm. 9.](#) – Ü. Madise jt (toim). Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne, 2020.

³ Õiguskantsleri aastaülevaade 2021/2022, peatükk „[Kontrollkäigud](#)“.